

KAINUUN JÄTEHUOLLON KUNTAYHTYMÄN, EKOKYMPIN TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2025

TARKASTUSLAUTAKUNNAN KOKOONPANO 2025

Tarkastuslautakunta 23.2.2026 saakka

Ritva Tolonen	puheenjohtaja	vj.	Kaisa Hujanen
Voitto Määttä	lautakunnan varapj	vj.	Timo Hurskainen
Tuula Kivijärvi	lautakunnan jäsen	vj.	Kati Kaartinen
Kari Juntunen	lautakunnan jäsen	vj.	Tapio Lipsonen
Tiina Kylmänen	puheenjohtaja	vj	Tiia-Liisa Karppinen
Veijo Moilanen	lautakunnan varapj	vj	Antti Schroderus
Markku Koivumäki	lautakunnan jäsen	vj	Jonne Heikkinen
Salla Heikkinen	lautakunnan jäsen	vj	Tarja Tolonen

KUNTAYHTYMÄN TOIMINNAN PERUSTEET

Kuntayhtymien hallinto ja toiminta perustuvat kuntalain 8. luvun ”Kuntien välinen yhteistyö” määräyksiin. Kunnille määrätyt lakisääteiset kuten muutkin tehtävät voidaan hoitaa kuntien kesken yhteisesti, joista yksi muoto on kuntayhtymä.

Kainuussa jätelain kunnille asettamat viranomaistehtävät hoidetaan Kainuun kuntien sekä Vaalan yhdessä perustaman jätehuollon kuntayhtymän, Ekokympin toimesta. Kuntayhtymän asema ja tehtävien luonne on otettava huomioon arvioitaessa myös Kainuun jätehuollon kuntayhtymän hallintoa ja toimintaa.

Kuntayhtymän tarkastuslautakunta noudattaa tarkastustoimessaan kuntalain 121 §:n ja kuntayhtymän tarkastussäännön määräyksiä, sekä toteuttaa hallinnon ja talouden arviointia erikseen päättämänsä suunnitelman mukaisesti.

Tarkastuslautakunta on kokouksessaan 24.2.2026 päättänyt vuoden 2025 arviointisuunnitelman sisällön.

LAUTAKUNNAN ARVIOINTISUUNNITELMA VUODELLE 2025

1. Talouden ja hallinnon arviointi
2. Vuoden 2025 aikana tehdyn kompostirekisterin päivitysprojektin tulokset
3. Kuntayhtymän tietoturvan parantaminen ja kyberuhkiin varautuminen v. 2025
4. Mahdollinen toimeksianto tilintarkastajalle

1 TALOUDEN JA HALLINNON ARVIOINTI

TALOUDEN ARVIOINTI

Perussopimuksen 6.2 mukaan kuntayhtymä kattaa omakustannusperiaatteen mukaisesti me-
nonsa jätteen tuottajilta perittävillä täyskattaisilla maksuilla. Investointien rahoituksen osalta on
noudatettava samaa periaatetta.

Talouden arvioinnissa on otettava huomioon kuntayhtymän yhteiskunnallinen ja viranomaisteh-
tävä. Tämä tarkoittaa sitä, että kaikkea toimintaa ei voida arvioida kuten puhtaasti liiketoimintaa
harjoittavan yrityksen toimintaa. Talouden arviointia on seurattu toimitusjohtajan esittämien ta-
louskatsausten perusteella tarkastuslautakunnan kokouksissa. Talouden seurantaan varten tar-
kastuslautakunta on saanut raportit kokouksissaan kuntayhtymän talouden tilasta sekä talou-
den kehitymisestä.

Kuntayhtymän liikevaihto oli 7 941 282 € (toimintatuotot). Vastaavat toimintamenot olivat 7 325 231 €. Liikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta 1 % ja toimintamenot pienenivät 4,8 %.

Toimintatuotot ylittyivät yhteensä 147 032 €. Henkilöstökulut ylittyivät 188 391 €, joka johtui virheellisestä talousarviosta, vieraslajihankkeen palkoista, eläköitymisestä johtuvasta päällekkäisestä palkkauksesta ja yhden lisähenkilöiden palkkauksesta. Palvelujen ostot ylittyivät 391 185 € johtuen pääosin sekajätteen käsittelyn kasvaneista kustannuksista, jätekeskuksen kustannusten kasvusta, lajitteluasemien ja aluekeräyspisteiden kasvaneista kustannuksista, hankkeiden rahoituksista (Vieraslait Veks ja Biokaasuselvitys) ja pakollisesta varauksesta.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat alittuivat 21 656 € ja muut toimintakulut ylittyivät 6 174 €. Rahoitus-
kulut ylittyivät 51 575 € arviota suurempien korkojen ja virheellisen talousarvion vuoksi.

MUUTAMIA KESKEISIÄ LUKUJA TILINPÄÄTÖKSESTÄ:

	TOT 2025	TOT 2024	TA 2025
Toimintatuotot	7 941 282 €	7 860 845 €	7 794 250 €
Toimintakate	279 188 €	167 594 €	996 250 €
Vuosikate	382 613 €	-58 082 €	851 250 €
TK ali-/yli jäämä	-144 736 €	-595 816 €	244 235 €

Pysyvät vastaavat ovat kasvaneet edellisestä vuodesta 71 851 €.

Peruspääoma on 896 557 €. Edellisten tilikausien yli/alijäämiä on kertynyt aiemmilta vuosilta 816 935 €. Tilikauden tulos oli 144 736 € alijäämäinen, joten omapääoma on yhteensä 1 568 756 €.

Vieras pitkä- ja lyhytaikainen pääoma oli yhteensä vuoden 2025 lopussa 5 992 209 €. Pitkäaikainen vieras pääoma oli vuoden lopussa 3 325 445 € ja lyhytaikainen vieras pääoma oli 2 666 764. Korollisia rahoituslainoja oli yhteensä vuoden lopussa 4 954 406.

Toiminnassa on alijäämäisen tilinpäätöksen perusteella syytä tarkastella tulo- ja menoraken-
netta entistä tarkemmin ja tarkastella toimintojen tehostamista. Hallituksen on seurattava talou-
den kehitystä ja tehtävä tarvittavat muutokset siten, että talousarviot ovat mahdollisimman

realistisia. Toimenpiteitä kustannusten kasvun hillitsemiseen on saatu tehtyä, koska toimintamenot ovat pienentyneet 4,7 % verrattuna edelliseen vuoteen

Edellinen tarkastuslautakunta kokoontui vuonna 2025 viisi kertaa. Kokoukset pidettiin lähikouksina etäosallistumismahdollisuudella. Hallinnon tarkastusta on suoritettu pitkin vuotta kuntalain ja kuntayhtymän tarkastussäännön määräämässä laajuudessa. Lautakunta näkee tärkeänä jatkuvan yhteydenpidon hallituksen, toimivan johdon ja tilintarkastajan kanssa. Tarkastusten perusteella lautakunnalla on käsitys tehtävien hoidon tapahtuneen lakien ja hyvän hallintotavan mukaisesti. Hallitus ja Ekokympin toimiva johto ovat noudattaneet lakeja, yhtymäkouksen linjauksia, perussopimuksen määräyksiä ja talousarviota. Nykyinen tarkastuslautakunta pääsi kokoontumaan vasta vuoden 2026 puolella.

Kuntalain perusteella kuntayhtymän hallituksella on keskeinen vastuu kuntayhtymän toiminnasta. Kuntayhtymän hallintosäännön 4 luvun 23 § määrittää hallituksen toimivallan ja tehtävät. Määräyksen mukaan se johtaa ja valvoo kuntayhtymän toimintaa.

Kuntayhtymän asema ja tehtävien luonne on otettava huomioon arvioitaessa Kainuun jätehuollon kuntayhtymän hallintoa ja toimintaa.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota tiedonkulkuun peruskuntien suuntaan. Yhtymähallitus on tehnyt esityksen peruskunnille perussopimuksen muuttamisesta siten, että jokaisesta jäsenkunnasta olisi edustaja yhtymähallituksessa. Asiasta oli sovittu kaikkien peruskuntien kesken vuoden 2025 lopulla, mutta muutosesitys kariutui tämän jälkeen Kajaanin poliittisiin keskusteluihin. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä hallituksen jäsenmäärän lisäämistä siten, että kaikista peruskunnista olisi jäsen hallituksessa. Tämä lisää myös mahdollisuutta tasa-arvoiseen alueelliseen päätöksen tekoon.

Tarkastuslautakunta pitäisi hyvänä toiminnan muutoksena myös sitä, että toiminnassa oleva tarkastuslautakunta arvioisi toimintaa esim. yhdessä edellisen tarkastuslautakunnan kanssa kalenterivuositain vuoden loppuun saakka, vaikka toimikausi päättyykin toukokuun lopussa. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kuntien päätökset jäsenten esittämisestä kuntayhtymän hallintoon tehtäisiin mahdollisimman pian hallitusten järjestäytyessä, jolloin lautakunta pääsee aloittamaan työnsä hyvissä ajoin.

TILINTARKASTUS

Yhtymäkokouksen valitsemana tilintarkastajana toimii KPMG Oy Ab, josta päävastuullisena tilintarkastajana Antti Kääriäinen, varalla Katri Hokkanen sekä avustavana tarkastajana Elias Laihola. Tilintarkastaja Antti Kääriäinen on osallistunut tarkastuslautakunnan kokouksiin.

2 VUODEN 2025 AIKANA TEHDYN KOMPOSTIREKISTERIN PÄIVITYSPROJEKTIN TULOKSET

Jätelaki muuttui laajasti 19.7.2021. Muutoksessa tuli laajempi ilmoitusvelvollisuus kompostoinnin osalta. Komposti-ilmoitus on määräaikainen ja se on uusittava viiden vuoden välein. Aiempi komposti-ilmoitusten tarkastelu tehtiin v. 2020, joten viiden vuoden määräaika tuli täyteen v. 2025. Uudessa komposti-ilmoituksessa entisten tietojen lisäksi kysytään mm. kompostoinnin vastuuhenkilöä, kompostorin kokoa ja käyttökuukausia.

Pyyntö uusittavasta kompostointi-ilmoituksesta lähetettiin 7400 kiinteistölle tekstiviestinä tai kirjeenä. Pyynnössä ohjattiin asiakkaita sähköiseen asiointiin, jossa lomakkeen tiedot tallentuvat Vingo-rekisteriin automaattisesti ilman asiakaspalvelun tekemää työtä.

Kiinteistöjä, joiden biojätteen käsittelystä ei ollut tietoa oli 1580. Näille kiinteistöille lähetettiin kehoitus tehdä ilmoitus biojätteen käsittelystä. Sähköiseen asiointiin on tullut yhteensä 6363 kpl ja erillisellä lomakkeella 6061 kpl uudenmallisia komposti-ilmoituksia. Tarkastelun seurauksena jaettiin 370 biojäteastiaa erilliskeräysalueelle pakkojakeluna niille kiinteistöille, jotka eivät kehoituksesta huolimatta ilmoittaneet biojätteen käsittelystä mitään.

3 KUNTAYHTYMÄN TIETOTURVAN PARANTAMINEN JA KYBERUHKIIN VARAUTUMINEN V. 2025

Aluehallintovirasto (nykyinen Lupa ja valvontavirasto) kartoitti muutamia vuosia sitten kuntien ja kuntayhtymien tietoturvasuunnan tasoa liittyen NIS2-direktiiviin. Ekokymppi osallistui kyselyyn ja tulosten perusteella tietoturvan taso oli valtakunnallisessa vertailussa keskitason paremmalla puolella. Havaittiin, että parannettavaa on tietyissä asioissa.

Tästä johtuen täsmennettiin etätyöohjeita, tallennusohjeita, tietokoneiden käyttöohjeita, vierasverkkojen käyttöä, julkaistiin tietoturvakoulutusta henkilökunnalle digitaalisessa koulutusympäristössä. Tietokoneissa otettiin käyttöön verkkoliikennettä seuraava palvelu ja etätyöyhteyksiä suojaava VPN-yhteys. Kaikkiin verkkopalveluihin otettiin käyttöön kaksivaiheinen tunnistautuminen ja järjestelmien pääkäyttäjäoikeuksia täsmennettiin. Vuoden 2026 aikana henkilökuntaa koulutetaan vielä suojautuman tietojenkalasteluviesteiltä erillisen palvelun avulla. Ekokymppi osallistui marraskuussa Digi- ja väestöviraston järjestämään ”Taisto” kyberturvallisuusharjoitukseen. Lisäksi Ekokymppin järjestelmiä käyttävien yhteistyötahojen (kuljetusurakoitsijat ja asiakaspalvelu) tietoturvan tasoa kartoitettiin. Kartoituksen perusteella tullaan tarkastelemaan päivitystä vaativat asiat. Yhteistyökumppanina kyberturvallisuuden parantamisessa on Lounea yrityspalvelut Oy.

4 MAHDOLLINEN TOIMEKSIANTO TILINTARKASTAJALLE

Lautakunta ei esittänyt erillistä toimeksiantoa tilintarkastajalle.

Yhteenvedona vuoden 2025 arvioinnissaan lautakunta toteaa, että hallitus ja toimitusjohtaja ovat toimineet lain, perussopimuksen sekä yhtymäkokousten asettamien tavoitteiden mukaisesti, joten tarkastuslautakunta puoltaa tilintarkastajan lausunnossaan esittämää tili- ja vastuuvapauden myöntämistä kaikille tilivelvollisille.

Kajaanissa 21.4.2026

Tiina Kylmänen puheenjohtaja

Markku Koivumäki lautakunnan jäsen

Salla Heikkinen lautakunnan jäsen

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This document contains 4 pages before this page

Dokumentet inneholder 4 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 4 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 4 sider før denne side

Detta dokument innehåller 4 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende